Prima instanţă: Judecătoria Chişinău, sediul Centru (jud. Olga Boțan)
Dosarul nr. 2a-3939/24
(2-23160831-02-2a-09102024)

D E C I Z I E

16 aprilie 2025 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru în componenţa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Ana Panov
Judecătorii Diana Corlăteanu și Lucia Bagrin
Grefier Alina Dubenco

examinând, în şedinţă publică, cererea de apel declarată de apelanta CA"Air Moldova"SRL, în procedură de restructurare accelerată, reprezentată de administratorul provizoriu Irina Selevestru, împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 2 iulie 2024, adoptate în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Coropcean și Ana Luca împotriva CA"Air Moldova"SRL, intervenient accesoriu Autoritatea Aeronautică cu privire la încasarea sumei pentru zborul anulat și achitarea compensației pentru anulare, repararea prejudiciului material și moral.

a c o n s t a t a t:

Pretenţiile reclamantului:

1. La 10 noiembrie 2023 Coropcean Maria și Luca Ana s-au adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SRL "AIR Moldova", intervenient accesoriu Autoritatea Aeronautică cu privire la încasarea sumei pentru zborul anulat și achitarea compensației pentru anulare, repararea prejudiciului material și moral.
2. În motivarea acţiunii s-a invocat că, la data de 12 ianuarie 2023, Coropcean Maria și Luca Ana au procurat de la CA „Air Moldova" SRL patru bilete pentru cursele aeriene ***** din 11 aprilie 2023/ 07:00 și ***** din 14 aprilie 2023/08:50, cu itinerarul Chișinău - ***** - Chișinău, Luca Ana efectuând achitarea prețului biletelor în sumă de 120,00 Euro.
3. Menționează partea reclamantă că la momentul achitării, a fost transmisă, în formă electronică, confirmarea cu Nr. 96EEHW privind achitarea prețului,

informațiile și datele referitoare la zbor, distanța ortodromică a zborului constituind 1114,50 km.

4. La fel Coropcean Maria și Luca Ana au relevat că, efectiv, au intrat în raporturi juridice contractuale de transport de persoane cu prestatorul CA "Air Moldova" SRL ca urmare a faptului că prețul a fost achitat de către clienți integral, iar transportatorul CA "Air Moldova" SRL a recepționat prețul achitat și a eliberat confirmarea electronică a procurării biletelor.
5. Invocă reclamanții că, planificând o mini-vacanță, la data de 05 martie 2023 a fost achitată cazarea cu nr. 3966168646 pe perioada 11 aprilie 2023 - 14 aprilie 2023 la hotelul ***** în sumă de 302,94 Euro.
6. La data de 21 martie 2023 CA "Air Moldova" SRL a informat pasagerii despre faptul că zborul ***** din 14 aprilie 2023/08:50 a fost anulat, astfel fiind modificată data zborului pentru data de 13 aprilie 2023/08:50.
7. Indică reclamanții că, la data de 10 aprilie 2023 orele 21:10, CA "Air Moldova" SRL a expediat un mesaj pe telefon și unul pe adresa electronică, prin care i-a informat despre faptul că zborul companiei Air Moldova ***** din 11 aprilie 2023/07:00 este anulat, fiind propuse doar două soluții: schimbul gratuit de dată în aceiași direcție conform orarului publicat; oferirea unui voucher în suma biletului achitat, care nu este personalizat, valabil un an din data emiterii.
8. Reclamanții menționează că, regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare si anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, la pct. 12, cap. III prevede alte soluții și măsuri care trebuie întreprinse de către operatorul aerian "în cazul anulării unui zbor, pasagerilor în cauză trebuie: a)să li se ofere asistență de către operatorul aerian în conformitate cu capitolul VI din prezentul Regulament; b) să li se ofere asistență de către operatorul aerian în conformitate cu capitolul VII din prezentul Regulament, litera a) punctul 25 și punctul 26, precum și, în eventualitatea unei redirecționări, în cazul în care ora de plecare anticipată a unui nou zbor este de cel puțin o zi după plecarea programată pentru zborul anulat, asistența specificată la literele b) și c) punctul 75 din prezentul Regulament; c)să primească o compensație din partea operatorului aerian, în conformitate cu capitolul V din prezentul Regulament, cu excepția în care intervine oricare din următoarele:-în cazul în care sînt informați despre această anulare cu cel puțin două săptămâni înainte de ora de plecare prevăzută; -în cazul în care sînt informați despre această anulare într-un termen cuprins între două săptămîni și șapte zile înainte de ora de plecare prevăzută și li se oferă o redirecționare care să le permită să plece cu cel mult două ore înainte de ora de plecare prevăzută și să ajungă la destinația finală în mai puțin de patru ore după ora de sosire prevăzută;-în cazul în

care sânt informați despre această anulare cu mai puțin de șapte zile înainte de ora de plecare prevăzută și li se oferă o redirecționare care să le permită să plece cel târziu cu o oră înainte de ora de plecare prevăzută și să ajungă la destinația finală în mai puțin de doua ore după ora de sosire prevăzută."

9. Notează reclamanții că, CA "Air Moldova" SRL a încălcat HG nr. 836 din 08.11.2012 pentru aprobarea Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, deoarece era obligația companiei aeriene "Air Moldova" SRL de a le oferi un zbor cît mai apropiat sau o redirecționare, dar i-a informat doar despre faptul că au la alegere o nouă dată pentru zbor sau un voucher în suma biletului achitat.
10. La fel în cererea de chemare în judecată se indică că, din considerentul că anunțul cu privire la anularea zborului a fost făcut cu 10 ore înainte de zbor, iar operatorul aerian nu a oferit nici una din soluțiile prevăzute de Regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, termenul fiind atât de scurt, nu au reușit de sine stătător să găsească o cale de a efectua călătoria, astfel pierzând și biletul de zbor retur pentru cursa aeriană ***** din 13 aprilie 2023/08:50.
11. În același context, au specificat reclamanții că, în conformitate cu prevederile lit. c) pct. 12 cap. III al Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, în cazul anulării unui zbor, pasagerii în cauză trebuie să primească o compensație din partea operatorului, în conformitate cu capitolul V din prezentul Regulament, capitol care prevede mărimea compensației la pct. 18 lit. a) "250 Euro pentru toate zborurile de 1500 kilometri sau mai puțin" - în situația reclamantelor, distanța ortodromică a zborului fiind 1114,50 km.
12. Potrivit circumstanțelor de fapt la cele de drept, solicită reclamantele de a încasa din contul pârâtului CA "Air Moldova" SRL în beneficiul reclamantelor a sumei totale de 500 Euro (250 Euro pentru 2 persoane) cu titlul de compensație pentru anularea zborului CA "Air Moldova" SRL ***** ***** și neoferirea redirecționării care să le permită să plece din Chișinău spre *****, cel târziu cu o oră înainte de plecarea prevăzută pentru data de 11 aprilie 2023 ora 07:00 pentru a ajunge la destinația finală.
13. Mai indică reclamantele despre faptul că, chiar în momentul în care operatorul aerian a anunțat anularea zborului, s-au adresat administrației hotelului cu rugămintea de a li se restitui plata achitată pentru cazare - 302,94 Euro sau posibilitatea de a modifica perioada cazării, din cauza că zborul a fost anulat și nu reușeau să ajungă la destinație. Administrația

hotelului le-a comunicat că nu pot restitui suma achitată și nici modifica perioada cazării, din cauza că au anunțat prea târziu despre anularea zborului, fiind posibilă restituirea sumei doar în cazul în care anunțau despre imposibilitatea cazării cu cel puțin 2 zile înainte, în situația dată termenul fiind mai mic, anunțul cu privire la anularea zborului parvenind de la operatorul aerian cu 10 ore înainte de zbor.

14. Pretind reclamantele că, Codul Civil al RM la art. 19 alin. (1) prevede faptul că, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel.
15. Termenii și condițiile de transportare a operatorului aerian CA ”Air Moldova” SRL la pct. 8.2.2 stabilește răspunderea transportatorului pentru daunele cauzate de reținerea transportării pasagerilor și bagajelor.
16. Raportând situația de fapt la circumstanțele de drept, menționează că din motivul neexecutării/neprestării serviciului de transportare a pasagerilor Luca Ana și Coropcean Maria din Chișinău în ***** la data de 11 aprilie 2023 ora 07:00 sau în cel mai scurt timp de la această dată, de către CA “Air Moldova” SRL, le-a fost cauzat un prejudiciu material în mărime de 302,92 (trei sute doi, 92) Euro și solicită repararea prejudiciului cauzat în mărime de 302,94 Euro, constituit din costul cazării la hotel.
17. Indică reclamantele despre faptul că, prin acțiunile CA “Air Moldova” SRL, pasagerii Luca Ana și Coropcean Maria au suferit și prejudicii morale manifestate prin: neinformarea totală a pasagerilor despre acțiunile/inacțiunile CA ”Air Molova” SRL, suferințe de ordin psihic, condiționate de frustrare, disperare, disconfort cauzat de anularea cursei cu doar 10 ore înainte de zbor și frustrarea creată de faptul că pasagerii sunt angajați în cîmpul muncii și respectiv au luat concediu de la locul de muncă, iar prin acțiunile pîrîtei au fost privați de posibilitatea realizării planurilor stabilite. Astfel, pasagerii pretind la prejudiciu moral, după cum urmează: suma de 5000 (cinci mii) lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat lui Luca Ana; suma de 5000 (cinci mii) lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat lui Coropcean Maria. Consideră că prejudiciul moral în sumele solicitate sunt echitabile suferințelor psihice suportate, constituie o satisfacție rezonabilă, nu este vădit disproporțional și excesiv în raport cu criteriile stabilite, la caz principiul general al echității și nu este excesivă pentru pârât.
18. Susțin reclamantele că, la data de 21.04.2023 a fost expediată o reclamație privind anularea zborului către CA „Air Moldova” SRL, prin care a fost solicitată achitarea compensației și prejudiciului, pretenție ce a fost recepționată de către pârât la data de 25.04.2023.

19. Dat fiind faptul că, pârâtul nu a oferit nici un răspuns, la data de 10.07.2023 a fost expediată o petiție către Autoritatea Aeronautică Civilă a Republicii Moldova, cu solicitarea de a fi luate măsurile de rigoare cu privire la satisfacerea pretențiilor expuse în petiție și în reclamație.
20. La data de 12.07.2023, au primit un apel telefonic de la Croitor Sergiu - angajat a Autorității Aeronautice Civile a Republicii Moldova, care i-a informat despre faptul că CA „Air Moldova" SRL la data de 12.07.2023 a procesat rambursarea costului biletelor - 120,00 Euro, ca confirmare a celor spuse a fost expediat un mesaj pe poșta electronică, iar în privința compensației și prejudiciului material a fost expus dreptul pasagerilor de a se adresa în instanța de judecată. Ulterior, văzând că suma costului biletelor nu a fost rambursată, la data de 18.08.2023 reclamanții au apelat din nou Autoritatea Aeronautică Civilă a Republicii Moldova, la care au primit răspuns că situația cu CA „Air Moldova" SRL nu este clară și nu pot întreprinde nici o măsură, fiind expus din nou dreptul de a cere satisfacerea tuturor pretențiilor pe cale judecătorească.
21. Întrucât CA „Air Moldova" SRL nu își execută obligațiile în mod benevol, reclamantele au realizat dreptul său de apărare în justiție și au solicitat încasarea de la pârât a sumei biletelor de 120,00 Euro, convertiți în lei moldovenești, conform cursului oficial BNM, la momentul executării hotărârii. Încasarea de la pârât a sumei compensației de 500,00 Euro, convertiți în lei moldovenești, conform cursului oficial BNM, la momentul executării hotărârii. Încasarea de la pârât a sumei prejudiciului material de 302,94 Euro, convertiți în lei moldovenești, conform cursului oficial BNM, la momentul executării hotărârii. Încasarea de la pârât a sumei prejudiciului moral de 10000 lei.

Poziţia instanţei de fond:

22. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 02 iulie 2024, a fost dispusă respingerea cererii administratorului provizoriu Selevestru Irina, în interesele CA " AIR Moldova" SRL privind suspendarea procesului, în cadrul pricinii civile la cererea de chemare în judecată depusă de Coropcean Maria și Luca Ana împotriva SRL "AIR Moldova", intervenient accesoriu Autoritatea Aeronautică cu privire la încasarea sumei pentru zborul anulat și achitarea compensației pentru anulare, repararea prejudiciului material și moral, integral.
23. Prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 02 iulie 2024, instanța a dispus că se admite cererea de chemare în judecată depusă de Coropcean Maria și Luca Ana împotriva SRL "AIR Moldova", intervenient accesoriu Autoritatea Aeronautică cu privire la încasarea sumei pentru

zborul anulat și achitarea compensației pentru anulare, repararea prejudiciului material și moral, integral. A dispus încasarea de la CA ”Air Moldova” SRL în beneficiul lui Coropcean Maria și Luca Ana: suma de 120 (una sută douăzeci,00) Euro convertiți în valuta națională conform cursului BNM la data executării hotărârii, cu titlu de costul biletelor de zbor anulat Chișinău – ***** - Chișinău (KIV) pentru cursele ***** din 11 aprilie 2023, ora de plecare 07:00 și ***** din 14 aprilie 2023, ora de plecare 08:50; suma de 500 (cinci sute,00) Euro convertiți în valuta națională conform cursului BNM la data executării hotărârii, cu titlu de compensație pentru anularea zborului Chișinău – ***** - Chișinău (KIV) pentru cursele ***** din 11 aprilie 2023, ora de plecare 07:00 și ***** din 14 aprilie 2023, ora de plecare 08:50;suma de 302,94 (trei sute doi,94) Euro convertiți în valuta națională conform cursului BNM la data executării hotărârii, cu titlu de cheltuieli suportate pentru cazare; suma de 10000 (zece mii,00) lei, cu titlu de prejudiciul moral. La fel s-a dispus încasarea de la CA ”Air Moldova” SRL în beneficiul Statului suma de 629,39 (șase sute douăzeci și nouă, 39) lei cu titlu de taxa de stat.

Solicitarea apelantului:

24. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 01.08.2024, apelantul CA ”Air Moldova”, în proces de restructurare a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 02 iulie 2024, solicitând admiterea cererii de apel, casarea Încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 02.07.2024 prin care a fost respinsă cererea de suspendare, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi soluții, prin care să fie dispusă suspendarea procesului civil inițiat de Coropcean Maria, Luca Ana împotriva SRL ” Air Moldova” cu privire la încasarea sumei. Au indicat că, motivele de fapt şi de drept vor fi prezentate suplimentar după ce se va lua cunoștință cu hotărârea motivată, rezervându-și dreptul la apel suplimentar.
25. Potrivit fișei de repartizare a dosarului, cauza civilă a fost repartizată spre examinare în ordine de apel, judecătorului Ana Panov în mod automat-aleatoriu la 09.10. 2024.
26. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 16.10.2024, a fost dispusă amânarea achitării taxei de stat de către CA ”AIR Moldova” în procedură restructurare accelerată, fiind dispusă amânarea taxei de stat în suma de 534,98 lei, după examinarea cauzei, dar nu mai târziu de 6 luni din data adoptării de către instanța de judecată a hotărârii.
27. Prin același act, nu s-a dat curs cererii de apel declarate SRL ” Air Moldova” și s-a acordat acestuia un termen de 10 zile din momentul

recepționării prezentei încheieri, pentru prezentarea în secția civilă din cadrul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău a apelului motivat, cu indicarea motivelor de fapt şi de drept pe care se întemeiază apelul, a probelor invocate în susținerea apelului.

28. La 29.10.2024 prin intermediul secției de evidența și documentare procesuală a instanței, apelantul SRL ” Air Moldova” a prezentat cererea de apel motivată.
29. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 februarie 2025, s-a acceptat spre examinare cererea de apel declarată de apelantul SRL ” Air Moldova”.

Argumentele părților:

30. În motivarea apelului, Selevestru Irina, în calitate de administrator provizoriu al debitorului SRL ” Air Moldova” a indicat că nu este de acord cu încheierea instanței de fond, precum și hotărârea acesteia, consideră că concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sânt în contradicție cu circumstanțele cauzei, fiind pasibilă de a fi casată.
31. Indică partea apelantă că instanța de fond a admis cererea de chemare în judecată înaintată de Coropcean Maria și Luca Ana împotriva CA „Air Moldova” SRL, având ca obiect încasarea sumei pentru zborul anulat, compensarea prejudiciului material și moral. Totodată, a respins cererea administratorului provizoriu privind suspendarea procesului civil în condițiile în care, anterior, prin încheierea nr. 2i-333/23 din 10.05.2023, s-a dispus suspendarea executărilor silite asupra bunurilor CA „Air Moldova” SRL și intentarea procedurii accelerate de restructurare în conformitate cu art. 218–219 din Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012.
32. În contextul expus, a notat apelantul că ulterior, prin încheierea nr. 2i-333/23 din 14.07.2023, s-a intentat oficial procedura accelerată de restructurare, fiind prelungite împuternicirile administratorului provizoriu. În aceste condiții, începând cu data de 10.05.2023 și până în prezent, asupra bunurilor debitorului se aplică regimul special al procedurii de restructurare, fiind suspendate orice forme de urmărire individuală și executare silită asupra patrimoniului acestuia.
33. Întru susținerea poziției sale, reprezentantul apelantului a invocat că conform art. 75 alin. (1) lit. d) din Legea insolvabilității, orice măsuri de asigurare sau executare silită, inclusiv cele aplicate de alte instanțe sau autorități, se anulează de drept din momentul intentării procedurii și sunt exclusiv de competența instanței de insolvabilitate.
34. Mai mult, pretinde că potrivit art. 76 și art. 141 din aceeași lege, creditorii care dețin creanțe trebuie să le formuleze în cadrul procedurii de insolvabilitate, prin cerere de validare, urmând a fi incluși în tabelul

definitiv al creanțelor. Aceste dispoziții stabilesc caracterul colectiv, obligatoriu și exclusiv al procedurii de apărare a creanțelor împotriva patrimoniului debitorului aflat în restructurare.

35. Partea apelantă a susținut că legea nu conferă creditorului dreptul de a formula o cerere individuală în fața unei instanțe de drept comun, ci impune o procedură unificată în cadrul instanței de insolvabilitate, astfel asigurându-se tratamentul egal al creditorilor și administrarea coerentă a masei debitoare.

36. A evidențional reprezenatntul apelantului că instanța de fond a ignorat acest cadru juridic special, pronunțând o hotărâre asupra unei cereri care era inadmisibilă procedural, fapt prin care se încalcă grav art. 5 alin. (2) din Legea insolvabilității, care stabilește competența exclusivă a instanței de insolvabilitate asupra litigiilor ce țin de masa debitoare.

37. Mai mult, se menționează că instanța a aplicat eronat și prevederile art. 79 alin. (4), conform cărora creditorii chirografari pot formula cerere de înaintare a creanței, dar nu pot iniția acțiuni individuale în instanțele de drept comun. Astfel, litigiul trebuia să fie suspendat, fie declinat către instanța de insolvabilitate.

38. De asemenea, se indică că prin pronunțarea hotărârii atacate, instanța a încălcat principiul egalității creditorilor și al părților în proces, prevăzute de art. 22 și 26 din Codul de procedură civilă, creând un precedent periculos în care un creditor se sustrage cadrului special al insolvabilității și obține avantaje contrar voinței legiuitorului.

39. Adițional, notează Silivestru Irina că instanța a neglijat faptul că masa debitoare include toate bunurile debitorului (conform art. 2 și art. 39 din Legea nr. 149/2012), iar executarea creanțelor împotriva acesteia se face exclusiv în cadrul procedurii de restructurare, în condițiile expres stabilite de lege. Prin urmare, hotărârea și încheierea atacate sunt pasibile anulării și se impune casarea acestora.

40. A reiterat partea apelantă că, în situația în care CA „Air Moldova” SRL se află în procedură accelerată de restructurare, creditorii nu sunt în drept să inițieze acțiuni individuale pentru valorificarea creanțelor lor. Cadrul legal al insolvabilității instituie o procedură colectivă, obligatorie, și conferă competență exclusivă instanței de insolvabilitate pentru gestionarea litigiilor privind masa debitoare. Întrucât intimații nu au urmat calea legală prin depunerea cererii de validare a creanței și participarea în procedura colectivă, instanța de fond nu era competentă să examineze cererea formulată.

41. Pentru considerentele enunțate, a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii și încheierii pronunțate de Judecătoria Chișinău, sediul

Centru, în dosarul nr. 2-23342/23, cu adoptarea unei noi soluții de suspendare a procesului dat în baza reglementărilor Legii insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012.

42. În şedinţa judiciară, Selevestru Irina, în calitatea sa de administrator provizoriu al debitorului SRL ”Air Moldova, fiind citată legal despre data, locul și ora examinării cauzei, la ședința de judecată din 16.04.2025, nu s-a prezentat, iar careva motive întemeiate ale absenței sale nu a invocat, motiv pentru care Colegiul a dispus examinarea cauzei in lipsa acesteia.
43. Intimatele Marina Coropcean și Ana Luca, în ședința instanței de apel nu s-au prezentat, dar au depus în adresa instanței de judecată cerere de examinare a prezentei cauze în lipsa acestora, motiv pentru care instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa acestora.
44. Intervenientul accesoriu Autoritatea Aeronautică, fiind citată legal despre data, ora și locul examinări prezentei cauze, în cadrul ședinței instanței de apel nu s-a prezenat, motiv pentru care Colegiul a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia.
45. Prin referințele prezentate instanței de judecată, intimatele indică că contrar susținerilor apelantei, instanța de fond a respectat pe deplin normele de drept material și procesual.
46. În sensul expus, au menționt că potrivit art. 260 alin. (1) lit. d) CPC, suspendarea procesului în temeiul Legii insolvabilității este condiționată de validarea creanței de către instanța de insolvabilitate.
47. În speță, indică intimatele că CA „Air Moldova” SRL nu a probat că pretențiile înaintate au fost validate sau incluse în masa debitoare. Faptul că pretenția derivă dintr-un contract de transport și că pârâtul nu a răspuns reclamațiilor înaintate, deși a fost notificat (25.04.2023 și 10.07.2023), justifică adresarea în instanță.
48. De asemenea, consideră intimatele că instanța de fond nu a executat creanța, ci a soluționat un litigiu născut anterior procedurii de restructurare, ceea ce nu contravine Legii nr. 149/2012, or art. 79 alin. (4) al actului normativ dat, permite creditorilor chirografari să aleagă dacă formulează sau nu cerere de validare.
49. În referința anexata la materialele cauzie, se menționează că instanța de fond a examinat complet și obiectiv cauza, aplicând corect legea, motiv pentru care consideră că cererea de apel urmează a fi respinsă ca fiind neântemeiată, cu menținerea soluției instanței de fond adoptate în cauza dată.

Aprecierea instanţei de apel:

50. Audiind participanții prezenți la proces, analizând şi studiind materialele cauzei, Colegiul atestă că apelul este drept neîntemeiat şi care urmează a fi respins din următoarele motive.
51. În conformitate cu art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, apelantul respectând acest termen.
52. În conformitate cu art. 385 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.
53. Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluţionarea prezentei cauze (*a se vedea cauza Garda Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; Moreira Ferreira vs Portugalia (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84, 98*).
54. Conform prevederilor art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.
55. Articolul 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.
56. În temeiul art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.
57. Din conținutul celor relatate Colegiul reține că sarcina instanţei de apel derivă reieșind din dispozițiile art. 373 alin. (1), (2), (5) din Codul de procedură civilă, în condițiile în care instanţa de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.
58. Colegiul Civil reține că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (*Hiro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 9 decembrie 1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29 mai 1997 §43*).

59. Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce iau fost prezentate.
60. Instanţa de apel menționează că, art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.
61. În opinia Colegiului, prima instanță a ținut cont de aceste deziderate și a adoptat o hotărâre bazată pe fundament temeinic și materialul probator administrat.
62. Colegiul constată că, prima instanţa a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanţele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanților la proces.
63. Din suportul probatoriu prezent la materialele cauzei, Colegiul atestă că la 12 ianuarie 2023, intimații Coropcean Maria și Luca Ana au procurat patru bilete de avion pentru itinerarul Chișinău – ***** – Chișinău, pentru cursele 9U-519 și 9U-520 din 11, respectiv 14 aprilie 2023, achitând suma de 120 euro.
64. Confirmarea achitării a fost transmisă electronic, iar distanța ortodromică aferentă zborului era de 1114,5 km. În avans, la 05 martie 2023, intimații au achitat și cazarea în ***** pentru perioada 11–14 aprilie, în sumă de 302,94 euro.
65. Ulterior, instanța a stabilit că la 21 martie 2023, operatorul aerian a informat pasagerii că zborul de retur (9U-520) va fi devansat cu o zi, iar la 10 aprilie 2023, cu doar câteva ore înainte de plecare, a fost notificată anularea zborului de plecare (9U-519), fiind oferite două opțiuni: voucher sau redirecționare. Întrucât niciuna dintre soluții nu a fost acceptabilă în

contextul dat, intimații au expediat o reclamație la 21 aprilie, recepționată de companie la 25 aprilie, dar nesoluționată, ceea ce a determinat adresarea în instanță.

66. Evidențiază instanța că, în baza art. 858 alin. (1) și (2**)** din Codul civil, obligația născută din contract trebuie executată corespunzător, cu bună-credință, la locul și în termenul stabilit.

67. În speță, compania aeriană și-a asumat o obligație de rezultat, care nu a fost îndeplinită, zborurile fiind anulate unilateral. Conform art. 1420 alin. (1**)** Cod civil, transportatorul este ținut să repare prejudiciul cauzat prin încălcarea termenului de transport, iar potrivit art. 1429 alin. (2) și (3)**,** pasagerul are dreptul să rezilieze contractul atunci când devine evident că zborul nu va avea loc sau că se va produce o întârziere nejustificată, ceea ce s-a și întâmplat în cazul de față.

68. Aplicabilitatea prevederilor Codului Civil este completată de prevederile Legii nr. 105 din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor**,** potrivit căreia consumatorul are dreptul, în temeiul art. 6 lit. c)**,** să obțină repararea prejudiciului**,** inclusiv moral, cauzat de serviciile necorespunzătoare, iar în baza art. 10 lit. j)**,** prestatorul de servicii răspunde pentru prejudiciul cauzat de nerespectarea obligației de a presta un serviciu corespunzător. Conform art. 20 alin. (4) din aceeași lege, prejudiciul moral se repară indiferent de repararea prejudiciului material, iar mărimea despăgubirii se stabilește de instanță în mod echitabil, conform art. 2036 și art. 2037 Cod civil**.**

69. Raportul de drept din speță este guvernat, totodată, și de dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 836 din 08.11.2012, prin care a fost aprobat Regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în caz de refuz la îmbarcare, întârziere sau anulare.

70. În temeiul pct. 12 lit. c**)** din Regulament, în cazul anulării zborului fără un preaviz corespunzător și fără oferirea unei redirecționări convenabile, pasagerul are dreptul la compensație, conform pct. 18 lit. a**)** – respectiv, 250 euro pentru un zbor de sub 1500 km. În cauză, această distanță a fost de 1114,5 km, iar anularea s-a comunicat cu mai puțin de 24 ore înainte de ora plecării, fără alternativă acceptabilă pentru pasager.

71. În cauza dedusă judecății, reține Colegiul că, raporturile juridice dintre intimații Coropcean Maria și Luca Ana și apelantul CA „Air Moldova” SRL au luat naștere în temeiul unui contract de transport aerian de persoane, încheiat prin achiziționarea biletelor de avion pentru itinerarul Chișinău – ***** – Chișinău

72. Examinând cauza prin prisma dreptului aplicabil, în special prevederile Codul civil, Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor, Legea aviației civile nr. 1237/1997 și Hotărârea Guvernului nr. 836/2012, instanța

reține că contractul de transport de persoane generează o obligație de rezultat în sarcina transportatorului. Prin anularea unilaterală a zborurilor, în lipsa unor justificări temeinice și a dovezii unor circumstanțe excepționale, CA „Air Moldova" SRL a neexecutat obligația contractuală.

73. Instanța de apel conchide că contractul în speță, a fost dovedit prin confirmarea transmisă electronic de către compania aeriană, ceea ce atrage incidența art. 1411 și art. 1417 alin. (1) din Codul civil, conform cărora transportatorul se obligă să transporte pasagerul și bagajele acestuia la destinație, iar obligația se confirmă prin bilet de călătorie, inclusiv în format electronic.

74. Astfel, prin prisma prevederilor Regulamentului aprobat prin H.G. nr. 836/2012, expus mai sus, care indică în cazul anulării unui zbor de sub 1500 km, pasagerul are dreptul la o compensație de 250 euro, Colegiul conchide că instanța de fond a apreciat corect că, fiind vorba despre două zboruri anulate sau afectate grav, fiecare pasager este îndreptățit la compensația legală cumulată de 500 euro. De asemenea, este întemeiată restituirea costului biletelor în cuantum de120 euro și a prejudiciului material reprezentat de cheltuielile de cazare în cuantum 302,94 euro, ce reprezinta prejudiciul material, întrucât reclamanții nu au mai putut beneficia de vacanță.

75. Referitor la prejudiciul moral, Colegiul, reține că întârzierea și anularea zborurilor, lipsa de reacție din partea transportatorului și imposibilitatea realizării planurilor de vacanță justifică acordarea unei compensații morale intimaților. Cuantumul de 10.000 lei, stabilit de instanța de fond în baza caracterului și gravității suferinței este unul justificativ și nu apare ca fiind excesiv.

76. Contrar obiecțiilor apelantei, care susține că acțiunea nu putea fi soluționată de instanța de drept comun întrucât compania se află în procedura accelerată de restructurare, Colegiul reține că conform art. 79 alin. (4) din Legea nr. 149/2012 privind insolvabilitatea, suspendarea procesului este posibilă doar dacă creanța este validată și inclusă în masa debitoare.

77. În acest sens, apelanta nu a făcut dovada validării creanței intmatelor. Mai mult, cererea dedusă judecății nu a avut ca obiect executarea creanței, ci stabilirea dreptului reclamanților la compensații, în urma neexecutării contractului. Astfel, instanța a fost competentă să examineze litigiul și să statueze asupra existenței obligației.

78. Respectiv, Colegiul conchide că instanța de fond a admis corect, în baza legii, capetele de pretenții ale intimatelor, după cum urmează 500 EUR, a câte 250 euro/persoană, compensație pentru anularea zborurilor, 120 EUR rambursarea costului biletelor, 302,94 EUR cheltuieli de cazare, precum și

10 000 lei prejudiciu moral; totodată, fiind dispusă încasarea de la CA „Air Moldova” SRL a taxei de stat de 629,39 lei.

79. Pe marginea soluției de suspendare, cerute de apelant, Colegiul, stuatuiază că art. 260 alin. (1) lit. d) CPC obligă instanța să suspende judecata numai în cazurile expres prevăzute de Legea insolvabilității; prin urmare, suspendarea are caracter excepțional și trebuie justificată strict de împrejurările și condițiile cerute de legea specială.

80. În speță, instanța de fond a aplicat corect art. 79 alin. (4) din Legea nr. 149/2012, reținând că pentru suspendarea unui proces civil pe motiv de insolvabilitate trebuie întrunite cumulativ două condiții: (i) creanța să fi luat naștere anterior intentării procedurii și (ii) creanța să fie validată de instanța de insolvabilitate (deci certă și inclusă în masa debitoare).

81. Astfel, apelantul nu a probat a doua condiție: nu există dovada validării și a înscrierii sumei pretinse de reclamanți în tabelul creanțelor; dimpotrivă, din materialele dosarului rezultă că asemenea demers nu a fost dovedit, iar simpla existență a unei reclamații prealabile ori a unui litigiu pendinte nu echivalează cu validarea în procedura colectivă.

82. Instanța de apel remarcă că distincția reținută de prima instanță este corectă**:** validarea din procedura de insolvabilitate vizează creanțe certe și lichide, în timp ce litigiul de față are natură contencioasă și urmărește stabilirea existenței și întinderii unor pretenții izvorâte din neexecutarea contractului de transport și din normele de protecție a pasagerilor.

83. Astfel, până când o asemenea pretenție nu devine certă prin hotărâre judecătorească sau prin recunoaștere, instanța de insolvabilitate nu are ce valida formal, or, tocmai acesta este rolul instanței de drept comun: să soluționeze litigiul pe fond și să stabilească dreptul. A interpreta altfel ar însemna să se blocheze accesul consumatorilor la o constatare judiciară a drepturilor lor, ceea ce contravine finalității legii privind protecția consumatorului.

84. Aici urmează din nou a fi reiterat art. 79 alin. (4) al Legii insolvabiltății, indicat mai sus, care are caracter dispozitiv pentru creditorii chirografari, neinstituind o obligație de a abandona acțiunea civilă și nici un mecanism automat de suspendare în lipsa validării. Prin urmare, continuarea judecății pe fond nu produce o atingere actuală masei debitoare, deoarece nu se dispune executarea, astfel că suspendarea nu este necesară pentru protejarea principiului egalității creditorilor.

85. Instanța de fond a motivat pertinent latura probatorie a chestiunii dat și anume că administratorul provizoriu nu a arătat nici înscrierea creanței în tabel, nici un demers procesual pendinte în fața instanței de insolvabilitate

care să acopere obiectul identic al litigiului, nici împrejurări excepționale care să facă inevitabilă suspendarea.

86. În plus, cronologia relevă că reclamanții au formulat în prealabil reclamații către transportator și sesizare la AAC fără a primi soluționare, iar cererea la instanța civilă a fost introdusă ulterior, pentru a obține o hotărâre de constatare și obligar**e,** nu pentru a forța executarea individuală în afara cadrului colectiv. Așa fiind, nu există o situație dublă jurisdicție și nici risc de eludare a procedurii speciale, ceea ce se stabilește aici este dreptul (creanța), nu distribuirea lui din masa debitoare.

87. În fine, soluția primei instanțe se aliniază principiului proporționalității procedurale, astfel că suspendarea, ca măsură de excepție ce limitează dreptul de acces la instanță și la soluționare într-un termen rezonabil, se dispune doar când se dovedește utilitatea și necesitatea ei concrete. Or, în lipsa validării prealabile și a oricărei dovezi că litigiul ar periclita administrarea masei debitoare, menținerea judecății pe rol este măsura echilibrată, lăsând faza executării sub controlul instanței de insolvabilitate.

88. Concluziv, respingerea cererii de suspendare corespunde cerințelor art. 260 alin. (1) lit. d) CPC, interpretat sistemic cu art. 79 alin. (4) din Legea nr. 149/2012, respectă finalitatea procedurii de insolvabilitate și asigură protecția efectivă a drepturilor consumatorilor, motiv pentru care încheierea primei instanțe este legală și temeinică.

89. În aceste condiții, soluția primei instanțe, prin care s-a dispus admiterea pretențiilor privind compensațiile, rambursarea biletelor, cheltuielile de cazare și prejudiciul moral este legală și întemeiată.

90. Prin urmare, Colegiul conchide că apelul declarat de CA „Air Moldova” SRL urmează a fi respins ca nefondat, iar hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 02.07.2024 se menține integral.

În conformitate cu prevederile articolelor 385 lit. a), 389-390 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,-

D E C I D E :

Se respinge, din lipsă de temei, apelul declarat de apelanta CA” Air Moldova” SRL, în procedură de restructurare accelerată, reprezentată de administratorul provizoriu Irina Selevestru**.**

Se menține hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 2 iulie 2024.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul: Ana Panov

Judecătorii: Diana Corlăteanu

Lucia Bagrin